

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,
millega muudetakse direktiivi 2009/38/EÜ Euroopa
töönõukogude asutamise ja toimimise ning
riigiülest teavitamis- ja konsulteerimisõiguste
tõhusa tagamise osas
COM(2024)14**

Otsuse ettepanek koordinatsioonikogule

Kujundada seisukoht

Kaasvastutaja sisendi tähtpäev 08.03.2024

KOKi esitamise tähtpäev 10.04.2024

VV esitamise tähtpäev 18.04.2024

Subsidiaarsuse tähtpäev 16.04.2024

Vastutav ministeerium: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Kaasvastutaja: Justiitsministeerium

Seisukoha valitsusse toomise alus ja põhjendus

Algatuse reguleerimisala nõuab vastavalt Eesti Vabariigi põhiseadusele seaduse või Riigikogu otsuse vastuvõtmist, muutmist või kehtetuks tunnistamist (RKKTs § 152¹ lg 1 p 1);

Sisukokkuvõte

Eelnõuga muudetakse praegu kehtivat direktiivi 2009/38/EÜ, milles on miinimumnõuded töötajate esindusorganite loomise ja töötajate kaasamise ning teavitamise kohta. Need meetmed täiendavad töötajate siseriiklikul tasandil kaasamist puudutavaid reegleid. Kõnealuse direktiivi hindamine 2018. aastal kinnitas kehtivate meetmete lisandväärtust töötajate informeerituse ja kaasatuse paranemisel, kuid tuvastati ka mitmed kitsaskohad, eeskätt uute töönõukogude loomise madal määr, teatav ebaefektiivsus Euroopa töönõukogudega konsulteerimisel, töönõukogude takistused ligipääsul kohtutele ja efektiivsete õiguskaitsevahendite või piisavate sanktsioonide puudumine mõnedes riikides. Seetõttu tehakse muudatused, ühtlustamaks erinevates piiriülestes ettevõtetes töötajate teavitamise ja konsulteerimise miinimumõigusi, tagatakse töönõukogudes

parem sooline tasakaal, tõhustatakse Euroopa töönookogude teavitamise ja nendega konsulteerimise protsessi ning ressursside eraldamist, tagatakse tõhusad õiguskaitsevahendid ja juurdepääs õiguskaitsele.

Ettepaneku põhielemendid:

- Vältimaks ebakindlust ja vähendamaks vaidluste ohtu täpsustatakse mõisteid, sh riigiülesuse eeldust – meetmetel ühes riigis võib olla tagajärg teise riigi töötajatele.
- Samuti tehakse sisulisi muudatusi konsulteerimisnõuetes, et võimaldada töötajatel oma arvamust avaldada ennetavalt ja selle kohta keskjuhatusest selgitusi saada enne otsuste vastuvõtmist.
- Lisatakse nõue tagada sooline tasakaal läbirääkimiste organitesse liikmete nimetamisel (võimalusel 40% kummastki soost liikmeid).
- Täpsustatakse keskjuhatuse kohustusi Euroopa töönookogu ja läbirääkimiste erikomisjoni liikmete ülesannete täitmisega seotud kulude katmisel, eeskätt õigusabikulude, juriidilise esindamise ja haldus- või kohtumenetluses osalemisega, samuti koolitustega seotud kulude suhtes.
- Täpsustatakse koosolekute vormi, võimaldades ka virtuaalset formaati.
- Täpsustatakse nõuete kohaldamist juba kehtivatele Euroopa töönookogu kokkulepetele, eesmärgiga neid kokkuleppeid uuendada, et vältida kohtuvaidluste ohtu pärast uute nõuete kohaldamise algust.
- Suurendatakse Euroopa töönookogude ja keskjuhatuse täiskogu istungite arvu ühelt kahele korrale aastas. Üldjuhul peaks konsulteerimine toimuma täiskogu istungitel, erakorralistel koosolekutel vaid kiireloomuliste küsimuste puhul.
- Täpsustatakse konfidentsiaalse teabe edastamise ja teatava teabe edastamata jätmisega seonduvaid nõudeid.
- Täiendatakse karistussätteid ja lisatakse juurde, et teavitamis- ja konsulteerimiskorra rikkumise korral peavad liikmesriigid ette nägema vähemalt rahalised karistused. Samuti täpsustatakse nõudeid seoses ligipääsuga õiguskaitsele.
- Töötajate ebavõrdse kohtlemise ja killustatuse vältimiseks kaotatakse kehtiva direktiivi erand, mis võimaldas direktiivi nõuete täitmisest kõrvale jääda neil ettevõtetel, kel oli varasemalt sõlmitud riigiülesed teavitamis- ja konsulteerimiskokkulepped.
- Liikmesriigid peavad uued nõuded siseriiklikusse õigusse üle võtma ühe aasta jooksul peale direktiivi vastuvõtmist ning kohaldama nõudeid kaks aastat peale siseriiklikusse õigusse ülevõtmise tähtaega.

Mõju ja sihtrühm

Ettepanekul toob kaasa mõjud peamiselt tööturule ja -keskkonnale ning piiriülese tegevusega ettevõtlusele (mitmes riigis tegutsevad ettevõtted, kontsernid).

Kaasamine

Kaasata kõik asjassepuutuvad partnerid ja huvirühmad, sh tööturu osapooled (Eesti Tööandjate Keskliit, Eesti Ametiühingute Keskliit).